

Naastenbeleid Transfore

Het naastenbeleid van Transfore maakt onderdeel uit van het meerjarenbeleidsplan 2016-2020¹⁾. Naasten leveren een belangrijke bijdrage aan het voorkomen van (terugval in) grensoverschrijdend gedrag van patiënten. Ze zijn een onmisbaar element bij het realiseren van de individuele patiënttrajecten zoals Transfore die voorstaat: Naasten zijn degenen die voor, tijdens en na de behandeling deel uitmaken van het leven van de patiënt. Het betrekken van de context van de patiënt (naasten) is dan ook vaak een voorwaarde voor een succesvolle behandeling.

Deze visie leidt logischerwijs tot een positieve grondhouding ten aanzien van het betrekken van naasten ("ja-tenzij") bij ieder patiënttraject. Er wordt gedacht en gehandeld vanuit mogelijkheden en niet vanuit beperkingen (bijv. in verband met privacyvraagstukken)¹⁾. Wanneer naasten niet betrokken (kunnen/willen) worden bij het patiënttraject, zal het gedurende het hele patiënttraject een punt van aandacht zijn. Onder naasten worden zowel familie als andere direct betrokkenen, zoals partners, ouders, (volwassen) kinderen, broers en zussen, vrienden, burens en/of collega's, verstaan.²⁾

Transfore onderschrijft de visie dat het (on)welbevinden van een individu samenhangt met de situatie van de naasten en omgekeerd. Dit betekent dat een aandoening, kwetsbaarheid of handicap (en grensoverschrijdend gedrag) niet alleen de patiënt raakt, maar ook zijn of haar naasten. Het betekent ook dat de wederzijdse beïnvloeding kan leiden tot een verbetering of verslechtering van de bestaande situatie.

Vanuit deze visie richt het naastenbeleid van Transfore zich op de naasten zelf met als doel het welbevinden van de naasten te verbeteren, waardoor zij beter in staat zijn hun rol te nemen binnen het patiënttraject.

De Module "Samenwerking en ondersteuning naasten van mensen met psychische problematiek", zoals in november 2016 door het Netwerk Kwaliteitsontwikkeling GGz³⁾ vastgelegd, vormt hierbij de leidraad. Bij het contact en de ondersteuning wordt rekening gehouden met de verschillende rollen, de (culturele) diversiteit en de persoonlijke geschiedenis van de naasten.

Erkenning en waardering zijn basisbehoeften van ieder mens en daarmee (ook) onmisbaar voor het verbeteren van het welbevinden. Vanuit deze gedachten bestaat het naastenbeleid uit de volgende elementen:

- emotionele ondersteuning (erkenning rouw en leed, waardering voor zorg en inzet tot dan toe)
- kennis en informatie (erkenning eigen behoefte aan het kunnen begrijpen).
- betrekken bij patiënttraject (erkenning van en waardering voor eigen kennis en ervaring)
- betrekken bij instellingsbeleid (erkenning van en waardering voor eigen kennis en ervaring)

Het belang en de volgorde waarin deze elementen aangeboden worden zijn afhankelijk van de persoonlijke situatie en de draagkracht van iedere individuele naaste. Met uitzondering van het element "betrekken bij patiënttraject" staat de uitvoering van het beleid los van de behoefte en toestemming van de patiënt.

De praktische invulling van het naastenbeleid is uitgewerkt in 2 documenten: "Naastenbeleid in de praktijk van de ondersteuning" en "Naastenbeleid in de praktijk van de uitvoering". In het eerste document staat beschreven op welke manier de instelling het naastenbeleid in de praktijk invulling geeft middels het voorzien in informatie en de borging ervan. In het tweede wordt de uitvoering op de werkvloer beschreven.

1) Zie https://www.transfore.nl/sites/default/files/images/meerjarenbeleidsplan_transfore_web.pdf

2) Voor een specifieke groep naasten, namelijk kinderen (met name jongeren tot 21 jaar) van ouders met psychische problemen (KOPP) en kinderen van verslaafde ouders (KVO) bestaat een aparte richtlijn (richtlijn KOPP/KVO) zie: https://www.loketgezondleven.nl/sites/default/files/o15217_4976-TRIMBOS---Handreiking-KOPP-KVO_WEB.pdf

3) Zie <https://www.ggzstandaarden.nl/generieke-modules/samenwerking-en-ondersteuning-naasten-van-mensen-met-psychische-problematiek/zorg-voor-naasten-samenwerking-en-ondersteuning/inleiding/naasten>.

4) Theorie van Maslow

“Naastenbeleid in de praktijk van de ondersteuning”

In dit document is de praktische invulling van het Naastenbeleid van Transfore uitgewerkt. Dit Naastenbeleid vloeit voort uit de visie die Transfore heeft op het betrekken, informeren en ondersteunen van naasten (zie o.a. het meerjarenbeleidsplan 2016-2020). Deze uitwerking heeft betrekking op de werkzaamheden waarvoor Transfore verantwoordelijk is en hangt nauw samen met de werkinstructie “Naastenbeleid in de praktijk van de uitvoering”.

Kennis en informatie

- Er is speciaal op naasten gerichte actuele toegankelijke informatie beschikbaar via website, brochure en poster over:
 - de forensische zorg in het algemeen,
 - de mogelijkheden van ondersteuning gericht op naasten,
 - belangenorganisaties van en voor naasten,
 - aanwezigheid en functie van familievertrouwenspersoon,
 - beschikbare klachtenregeling
 - beschikbare algemene informatie over (gevolgen van) verschillende psychiatrische ziektebeelden,
 - de behandeling en de werkwijze in de instelling.
 - het gevoerde naastenbeleid
 - de mogelijkheden om actief betrokken te worden bij het beleid van Transfore.
- Er wordt de mogelijkheid van psycho-educatie geboden (e-module, groep eventueel i.c.m. “lotgenotencontact” en/of Dimence en/of familie-organisaties).
- Er bestaat de mogelijkheid voor het stellen van inhoudelijke vragen en het is naasten duidelijk op hoe en waar. (e-mail: naasten@transfore.nl).

Borging

Het naastenbeleid maakt onderdeel uit van de kwaliteitscyclus van Transfore. De bevindingen van de metingen en onderzoeken kunnen aanleiding zijn om het beleid aan te passen en/of de uitvoering aan te scherpen.

- Parallel aan de patiënttevredenheidsmeting vind er continue tevredenheidsmeting onder naasten plaats.
- Jaarlijks verschijnt een rapportage van de familie vertrouwenspersoon.
- Jaarlijks verschijnt een rapportage van de klachtenfunctionaris.

“Naastenbeleid in praktijk van de uitvoering”

In dit document is de praktische invulling van het Naastenbeleid van Transfore uitgewerkt. Dit Naastenbeleid vloeit voort uit de visie die Transfore heeft op het betrekken, informeren en ondersteunen van naasten (zie Meerjarenbeleidsplan 2016-2020)). Deze uitwerking is een onlosmakelijk onderdeel van het patiënttraject en daarmee de verantwoordelijkheid van betrokken behandelaar. Het hangt nauw samen met de werkinstructie “Naastenbeleid in de praktijk van de ondersteuning”.

Algemeen

- Alle medewerkers hebben een positieve grondhouding ten aanzien van het betrekken van naasten (“Ja tenzij” houding).
- Binnen 14 dagen na de intake is met iedere patiënt het sociale netwerk met behulp van een uniform model in kaart gebracht.
 - Indien daar de meest voor de hand liggende naasten (partner, vader, moeder, broers, zussen en kinderen) ontbreken wordt hier actief naar gevraagd.
 - De hulpverlener zet zich maximaal in om het contact te continuëren en/of herstellen, daarbij rekening houdend met persoonlijke omstandigheden en belemmeringen. Dit zal gedurende het hele patiententraject een punt van aandacht blijven.
 - Er wordt contact opgenomen met de meest directe naasten om hun behoeften te inventariseren en hen van algemene informatie te voorzien.
 - Indien er kinderen, broers/zussen jonger dan 21 jaar in het sociale netwerk voorkomen, wordt gehandeld volgens de richtlijn KOPP/KVO¹⁾
 - De contactgegevens van familie/naasten worden zijn vastgelegd in het patientendossier en worden gedurende het hele patiententraject actueel gehouden.
- Naasten die los van de patiënt contact opnemen worden altijd te woord gestaan. (luisteren mag altijd!). Deze naasten worden vervolgens op gelijke voet behandeld als de naasten die via de patiënt aangemeld zijn.
- Alle naasten worden actief gewezen op de beschikbare informatie en ondersteuningsmogelijkheden.

Emotionele ondersteuning

(erkenning rouw en leed en waardering zorg en inzet tot dan toe)

- Naasten worden altijd gastvrij ontvangen. Iedere medewerker is zich bewust van de mogelijke schade die naasten opgelopen hebben als gevolg van het ziektebeeld en het (mogelijke) grensoverschrijdende gedrag van de patiënt en toont zich betrokken.
- Aan naasten wordt de mogelijkheid geboden (binnen een maand) tenminste één gesprek te voeren zonder aanwezigheid van de patiënt. Dit gesprek wordt gevoerd met betrokken regie-behandelaar, tenzij de patiënt de naasten nadrukkelijk niet wil betrekken. Dan wordt hiervoor een andere behandelaar aangewezen.
- Aan naasten wordt de mogelijkheid geboden tot “lotgenotencontact” (dit kan eventueel i.c.m. psycho-educatie en/of Dimence en/of familie-organisaties).
- Het is voor familie/naasten duidelijk waar/bij wie ze terecht (contactgegevens) kunnen - ook buiten kantooruren- bijvoorbeeld in geval van crisis.

¹⁾ zie: https://www.loketgezondleven.nl/sites/default/files/o15217_4976-TRIMBOS---Handreiking-KOPP-KVO_WEB.pdf

Betrekken bij patiënttraject

- In ieder patiëntendossier is vastgelegd welke naaste(n) bij de behandeling betrokken zijn.
- Indien er (nog) geen betrokken naasten vermeld staan in het behandeldossier is dit punt van aandacht. Betrokkenheid van naasten wordt aangemoedigd.
- Naasten worden standaard uitgenodigd voor de behandelbesprekingen ("ja-tenzij" beleid). Bij de planning ook rekening gehouden wordt met de agenda van de naasten en betrokkenen ontvangen de te bespreken stukken tijdig (uiterlijk 2 dagen vooraf).
- Bij de behandelbespreking worden naasten actief betrokken:
 - Behandeldoelen, strafmaatregel en afspraken worden toegelicht.
 - Er worden afspraken gemaakt wie welke taken op zich zal nemen (bijvoorbeeld met behulp van de Triadekaart), waarbij rekening gehouden wordt met de mogelijkheden en de situatie (veiligheidsniveau, al of niet ambulantly).
 - Gemaakte afspraken worden vastgelegd en aan alle betrokkenen verstrekt.

Borging

Het naastenbeleid maakt onderdeel uit van de kwaliteitscyclus van Transfore.

- Parallel aan de patiënttevredenheidsmeting vindt er continue tevredenheidsmeting onder naasten plaats.
- Met de naasten worden afspraken gemaakt en vastgelegd over de wijze waarop afspraken en/of uitvoering eventueel verbeterd kunnen worden om de tevredenheid te doen toenemen.

¹⁾ zie: https://www.loketgezondleven.nl/sites/default/files/o15217_4976-TRIMBOS---Handreiking-KOPP-KVO_WEB.pdf